

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра «Дизайн»

(найменування кафедри, яка відповідає за дисципліну)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ППН 04 «СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РЕКОНСТРУКЦІЇ АРХІТЕКТУРНОГО
СЕРЕДОВИЩА МІСТА»**

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 191 «Архітектура та містобудування»
(код і найменування спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) Архітектура та містобудування
(назва освітньої програми (спеціалізації))

інститут, факультет Фізико-технічний інститут, факультет будівництва, архітектури та
дизайну
(найменування інституту, факультету)

мова навчання державна

2019 рік

Робоча програма ППН 04«Сучасні проблеми реконструкції архітектурного середовища міста»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів спеціальності «191 Архітектура та містобудування»

освітня програма (спеціалізація) Архітектура та містобудування
(назва освітньої програми (спеціалізації))

«20» 08, 2019 року - 12 с.

Розробники: доц., канд. арх. Русанова І.В.

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Дизайн»

Протокол від «20» 08 2019 року № 1

Завідувачка кафедри «Дизайн»
(найменування кафедри)

«20» 08 2019 року [підпис] (І.С.Рижова)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету
будівництва, архітектури та дизайну
(найменування факультету)

Протокол від «05» 09 2019 року № 1

«05» 09 2019 року Голова [підпис] (В.О.Савченко)
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____ 2019 рік

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень і ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань: <u>19 «Архітектура та будівництво»</u> (шифр і найменування)	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність (освітня програма, спеціалізація): <u>191 «Архітектура і містобудування»</u> (код і найменування)	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1м	1м
Тижневих годин для денної форми навчання: - аудиторних – 2 - самостійної роботи студента – 4	Освітній ступінь:	Лекції	
		14 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	84 год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: залік			

Примітки:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання – 1/4
- для заочної форми навчання – 1/14

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета – формування у студентів фахових знань, умінь та навичок в галузі реконструкції архітектурного середовища міста та ознайомлення майбутніх фахівців з прийомами і принципами його удосконалення шляхом архітектурно-планувальних, ландшафтних, інженерно-технологічних засобів.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- вивчення і засвоєння теоретичних і практичних підходів до реконструкції міського середовища;
- визначення закономірностей формування середовища міста і виявлення сучасних проблем його реконструкції;
- засвоєння сучасних методів і прийомів перетворення міського середовища;
- виявлення і пошук шляхів вирішення комплексної проблеми реконструкції середовища міста та його структурних елементів.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати **загальні компетентності**:

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК07. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК12. Здатність розробляти та управляти проектами.

фахові компетентності:

С(Ф)К09 Знання про сучасні тенденції формування архітектури громадських будівель і вміння вирішувати складні питання, пов'язані з проектуванням і реконструкцією архітектурних об'єктів в її функціонально-типологічних, композиційно-пластичних, художньо-образних і стильових проявах

С(Ф)К12. Володіння засобами проектного моделювання виконання технічних зображень методами і прийомами художньої і комп'ютерної графіки для використання в науково-теоретичному дослідженні архітектурно-дизайнерському і ландшафтному проектуванні, а також в проектах реконструкції і реставрації пам'яток історичного, прогностичного та існуючого архітектурного, містобудівного і ландшафтного середовища

С(Ф)К20. Здатність до оформлення наукової, технічної документації, використання засобів комп'ютерної візуалізації, виготовлення макетів, композиційних моделей і наочних ілюстративних матеріалів до архітектурно-містобудівних концептуальних експериментальних проектів нового будівництва, реконструкції і реставрації існуючих об'єктів.

очікувані програмні результати навчання:

ПРН1. Реалізувати знання основних понять, термінів і значень, професійної мови спілкування в сфері архітектури та містобудування: теорії архітектури,

реконструкції, реставрації архітектурних об'єктів, ландшафтної архітектури, інформаційних технологій в архітектурі.

ПРН3. Знати алгоритм проектних дій, що базується на певній моделі пошуку архітектурно-просторової організації об'єкта, розробленої за принципами теорії самоорганізації (програма-завдання → рішення ззовні → рішення зсередини → концепція).

ПРН4. Формувати теорії та практичні підходи проектування, і прогнозування, реконструкції та реставрації архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів із застосуванням інноваційних методів, міжнародного і вітчизняного досвіду.

ПРН7. Застосовувати енергоефективні та інші інноваційні технології при проектуванні та реконструкції об'єктів міського середовища

ПРН 14. Знати основні засади, принципи і розділи державної нормативної бази, створеної для розробки архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних проектів, проектів реконструкції та реставрації існуючих об'єктів.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Середовище міста як об'єкт архітектурного проектування.

Змістовий модуль 1. Основні аспекти реконструкції архітектурного середовища міста.

Тема 1. Фактори впливу на міське середовище. Роль природних умов (клімату, рельєфу, ландшафту, геоморфології) на формування середовища та архітектурно-містобудівні засоби його реконструкції.

Тема 2. Теоретичні та практичні основи реконструкції архітектурного середовища. Ієрархічні рівні міського середовища. Проектна документація та нормативні акти з перетворення міських територій.

Тема 3. Еволюція формування міського середовища за історичними періодами. Вплив географічних і природних умов, соціально-економічної ситуації та теоретичних концепцій на сучасний стан середовища міста.

Тема 4. Основні принципи, на яких базуються прийоми оновлення середовища. Визначення поняття «архітектурне середовище міста» та поділ його за типами. Засоби, що застосовуються для перетворення (реконструкції) архітектурного середовища міста.

Змістовий модуль 2. Сучасна теорія і практика реконструкції архітектурного середовища міста

Тема 5. Передпроектний аналіз міського середовища. Критерії оцінювання міського середовища. Моніторинг. Організація процесів життєдіяльності у матеріально-просторовій структурі міста. Управління якістю міського середовища.

Тема 6. Реконструкція архітектурного середовища сельбищних територій. Диференціація житлових районів за розташуванням у плані міста і за типологізацією забудови. Ознаки, за якими характеризуються житлові райони. Особливості реконструкції кварталів історичної забудови.

Тема 7. Громадські простори в міському середовищі. Громадські простори загального міського і районного значення. Міський простір для дітей, занять спортом, місць концентрації населення (площ, прогулянкових алей, транспортних вузлів тощо). Вплив промислових територій на довкілля.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Середовище міста як об'єкт архітектурного проектування												
Змістовий модуль 1. Основні аспекти реконструкції архітектурного середовища міста												
Тема 1. Фактори впливу на міське середовище	9	2	2			5	10	2				8
Тема 2. Теоретичні і практичні основи реконструкції середовища	9	2	2			5	8					8
Тема 3. Еволюція формування міського середовища за історичними періодами	9	2	2			5	8					8
Тема 4. Основні принципи оновлення середовища міста. Типи середовищних зон	9	2	2			5	8					10
Разом за змістовим модулем 1	36	8	8			20	34	2				34
Змістовий модуль 2. Сучасна теорія і практика реконструкції архітектурного середовища міста												
Тема 5. Передпроектний аналіз міського середовища	16	2	4			10	17				2	15
Тема 6. Реконструкція середовищ сельбищних територій	19	2	2			15	18	1	2			15
Тема 7. Громадські простори в міському середовищі. Вплив промислових територій на довкілля.	19	2	2			15	21	1				20
Разом за змістовим модулем 2	54	6	8			40	56	2	2		2	50
Усього годин	90	14	16			60	90	4	2		2	84

4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Видача завдання за темою: «Реконструкція кварталу в історично сформованому середовищі». Вихід на	2

	ділянку. Натурні обстеження. Фотофіксація. Розподіл завдань для графічного зображення вихідних матеріалів	
2.	Тема 2. Презентація вихідних матеріалів для проектування. Зображення сучасного стану кварталу. Креслення розгортки, вигляд з оточуючих вулиць, внутрішній простір кварталу.	2
3.	Тема 3. Підготовка матеріалів для проектування. Креслення опорного плану та схем до нього. Розгляд і представлення ситуаційної схеми. Умовні позначення і експлікація.	2
4.	Тема 4. Представлення варіантів рішення кварталу. Ескізи генерального плану. Проектовані розгортки по вулицях з показом схематичних планів забудови. Функціонально-планувальне і об'ємне вирішення внутрішнього простору кварталу.	2
5.	Тема 5. Рішення архітектурно-планувальної організації реконструйованого кварталу. Креслення генерального плану.	2
6.	Тема 6. Фрагменти генерального плану. Креслення фасадів-розгортки проектного кварталу. Розрізи по ділянці. Благоустрій внутрішнього простору.	2
7.	Тема 7. Візуалізація проектного рішення. Аксонометричне або перспективне зображення кварталу. Перспективи окремих фрагментів проектного кварталу. Оформлення курсової роботи.	2
8.	Всього годин	14

5. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

№ з/п	Назва теми. Зміст.	Кількість годин
1.	Підготовка вихідних даних для виконання завдань самостійної роботи і практичних завдань	2

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Завдання 1. Написання реферату на тему: «Формування середовища міста за історичними періодами».	20
2.	Завдання 2. Розподіл території міста за типами середовищних зон: сельбищної, громадської, промислової, ландшафтної, транспортних вузлів (по районах міста). Фотофіксація.	10
3.	Завдання 3. Рішення міжбудинкових ділянок на сельбищній території в житлових районах (за варіантами а і б):	10

	а) в багатоквартирній забудові показати середовище внутрішньо-квартальних ділянок або фрагменти прибудинкових територій; б) в індивідуальній садибній забудові показати фрагмент вулиці або спільного простору.	
4.	Завдання 4. Ескіз проектного рішення фрагменту громадського простору за вибраними варіантами: а) фрагмент вулиці. Благоустрій, озеленення. Велосипедні доріжки. Зовнішня реклама, зупинка транспорту; б) простір для дітей – планування дитячих майданчиків для дошкільнят і дітей шкільного віку; в) спортивні майданчики для мешканців мікрорайону; г) фрагменти набережної з ділянками різного функціонального призначення: пляжною зоною, відпочинком, обслуговуванням, прогулянковими алеями.	20
	Разом	60

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Викладання лекційного матеріалу для отримання студентами знань стосовно реконструкції архітектурного середовища міста, де проходять всі процеси життєдіяльності населення.

Практичні завдання – для застосування отриманих знань при вирішенні практичних задач.

Самостійна робота – як активний метод засвоєння дисципліни.

Консультація – як один із ефективних методів індивідуальної роботи із студентом.

Пояснення – для розкриття сутності основних положень дисципліни.

Обговорення проектних матеріалів при груповій участі студентів.

Презентація лекційного матеріалу – ілюстрації (рисунок, схеми, практичні реалізації) для демонстрації і пояснення матеріалу лекцій.

8. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

Студент повинен засвоїти і усвідомити основні положення з реконструкції міського середовища, володіти навичками практичної роботи з його оновлення і удосконалення.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

При контролі ритмічності навчання студентів використовуються:

- поточний контроль при експрес-опитуванні під час лекцій;
- контроль виконання завдань до практичних занять;
- рубіжний контроль знань;
- контроль і оцінювання знань при здачі усного заліку.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота							Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100
10	15	15	15	15	15	15	

T1, T2, T12 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
83-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни «Сучасні проблеми реконструкції архітектурного середовища міста» (для магістрів курсу денної і заочної форми навчання. 191 – Архітектура та містобудування) уклад. Русанова І.В. – Запоріжжя НУ «Запорізька політехніка»: 2019 - 25 с.
2. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Сучасні проблеми реконструкції архітектурного середовища міста» (для магістрів курсу всіх форм навчання) уклад. Русанова І.В. – Запоріжжя НУ «Запорізька політехніка»: 2019 – 20 с.

12. ЛІТЕРАТУРА

1. Кучерявий В.П. Урбоекологія / В.П.Кучерявий, Львів. Вид-во «Світ», 1999, 359 с.
2. Державні будівельні норми України «Планування і забудова територій» ДБНБ; 2.2.-12 / Укр. Держ. наук.-досл. ін-т «Діпромісто». Київ, Мінрегіон, 2018.
3. Картава О.Ф., Картавий А.Г. Екологія міських систем / О.Ф. Картава, А.Г. Картавий. Конспект лекцій з спеціальності Екологія та охорона навколишнього середовища – Луцьк, ЛНТУ, 2011. – 108 с.
4. Мережанов Б.М. Архитектурный облик жилой застройки / Б.М. Мережанов. Москва, Стройиздат, 1979 – 158 с.
5. Шубович С.А., Соловьева О.С., Панова А.П. Введение в архитектурный мониторинг городской среды / С.А. Шубович, О.С.Соловьева, А.П.Панова. Монография, Харьков – ХНАГХ – 2009 – 67 с.
6. Шебек Н.М. Соціонічні передумови гуманізації архітектурного середовища поселень / Н.М.Шебек // Інноваційні технології в архітектурі і дизайні. Тези доповідей III науково-практичної конф., 11-12 квітня 2019 р. Харків – 2019.
7. Осиченко Г.О. Реконструкція історичного середовища міста / Г.О.Осиченко // Містобудування та територіальне планування. К., 2019 р. с. 343-354.
8. Бірюк С.П. Містобудівні фактори та критерії вибору напрямку реконструкції промислових територій / С.П.Бірюк // Сучасні проблеми архітектури і містобудування, електронний ресурс <http://nbuv.gov.ua/UJRN>
9. Рочняк Ю.А. архітектурний простір і архітектурне середовище – пошук відповідальності / Ю.А.Рочняк. Вісник НУ «ЛП» №10, Львів Вид-во «Львівська політехніка», 2001, С.81-87
- 10.Кодін В.О. Основи реконструкції історичного міста / В.О.Кодін Конспект лекцій з спеціальності «Архітектура» – Харків ХНАМГ, 2008 – 64 с.

Допоміжна

1. Безлюбченко О.С. Планування і благоустрій міст: навчальний посібник / О.С.Безлюбченко, О.В.Завальний, Т.О.Черноносова- Харків.: ХНАМГ. 2013. – 2013 с.
2. Главацький О.З. Поняття та структура міського середовища / О.З.Главацький – Київ. Наук. збірник Містобудування і територіальне планування – 2015, с.60-71.
3. Шебек Н.М. Теоретичні основи гармонізації архітектурного середовищ. Автореф. дис. доктора арх. – К.: 2013, с. 31
4. Нагорний П.А. Дизайн архітектурного середовища історичних кварталів міста. Автореф. дисканд. арх. – Харків. 2004.
5. Цигода В.С. Екологізація та урбанізація міського середовища. Наук. вісник НЛТУ України – вип. 23.5 – 2013, с. 347-352.

13. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Національна бібліотека України ім. В.В.Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О.Сухомлинського / www.dnrb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників / <http://pidruchniki.ws/>